

Afzender

Persoonsgegevens

Juridische Zaken

Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat,
directoraat-generaal Milieu en Internationaal
T.a.v. dr. ir. A.M.C. van Rijn
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Rubricering

Openbaar

Datum 3 december 2025
Ons kenmerk 2025-0052866
Uw kenmerk -

Behandeld door Staf Korpsleiding/JZ
Kopie aan -
Bijlage(n) -

Onderwerp Advies Besluit veilige jaarwisseling

Geachte mevrouw Van Rijn,

Op 7 november 2025 is het ontwerpbesluit houdende wijziging van het Vuurwerkbesluit en het Besluit vervoer gevaarlijke stoffen in verband met de Wet veilige jaarwisseling (Besluit veilige jaarwisseling) in consultatie gegaan. Ik heb met belangstelling kennisgenomen van dit ontwerpbesluit, en maak graag van de geboden gelegenheid gebruik om hierover vanuit het perspectief van de taakuitvoering van de politie te adviseren.

In april 2025 is door onder anderen het kamerlid Bikker een amendement op de Wet veilige jaarwisseling ingediend en aangenomen. Door dit amendement is aan artikel 9.2.2.1a van de Wet Milieubeheer de mogelijkheid voor de burgemeester toegevoegd om ontheffing van het vuurwerkverbod te verlenen en bij algemene regel van bestuur regels te stellen over de voorwaarden en de voorschriften die aan die ontheffing kunnen worden verbonden. De indieners beogen met dit amendement om personen zonder gespecialiseerde kennis onder voorwaarden categorie F2 vuurwerk te mogen laten afsteken. In het Besluit veilige jaarwisseling zijn de voorwaarden waaronder de burgemeester ontheffing kan verlenen uitgewerkt, alsmede de voorschriften die aan de ontheffing kunnen worden verbonden. Voorts wijst het wijzigingsbesluit het F2-vuurwerk aan waarvoor een ontheffing kan worden verleend en worden regels gesteld over de verkoop van dit vuurwerk.

Het recreatief gebruik van vuurwerk vormt de laatste jaren een toenemend maatschappelijk probleem door milieuschade, letsel en dodelijke slachtoffers, maar ook tot extra risico's voor politiemensen en andere hulpverleners die tijdens de jaarwisseling aan het werk zijn. De jaarwisseling wordt al jaren aangemerkt als hoog risico-evenement. Politie, brandweer en ambulancepersoneel krijgen met regelmaat te maken met geweld en bedreigingen, terwijl ze het land veilig houden. Vuurwerk is in de afgelopen decennia steeds zwaarder en daarmee gevaarlijker geworden. Zwaar, professioneel vuurwerk kan bij verkeerd gebruik leiden tot ernstig letsel en grote materiële schade. Het vuurwerk heeft in veel gevallen de kracht van een explosief gekregen die overeenkomt met die van een aanvalsgranaat. De politie signaleert bovendien dat dit vuurwerk vaak wordt ingezet bij explosies en aanslagen, en bij het belagen van hulpverleners.

Staf Korpsleiding

Om dit diepgewortelde probleem aan te pakken pleitte de politie afgelopen periode nadrukkelijk voor een algeheel, landelijk vuurwerkverbod als noodzakelijke eerste stap om de jaarwisseling veiliger te laten verlopen. In het Position Paper Landelijk Vuurwerkverbod van 13 februari 2025 komt ook duidelijk naar voren dat een lokale aanpak niet genoeg is om de problemen rondom de jaarwisseling effectief aan te pakken. Daarnaast is door de politie in het Vuurwerkmanifest - medeondertekend door Brandweer, meerdere gemeenten - verzocht om een landelijk vuurwerkverbod. De Wet veilige jaarwisseling is een belangrijk instrument in de aanpak van illegaal vuurwerk en het handhaven van de openbare orde en de rechtsorde. Om dit ook daadwerkelijk te kunnen bereiken bestaat er vanuit de politie de wens om - waar dat kan - zoveel mogelijk vereisten, zoals veiligheidsvereisten, nationaal vast te leggen.

Scenario's

In de consultatie wordt naast een advies op het ontwerpbesluit eveneens gevraagd om een reflectie op de in het beleidskompas aangegeven scenario's in het geval de burgemeester een locatie aanwijst waar het afsteken van vuurwerk tijdens de jaarwisseling is toegestaan. Er wordt een tweetal scenario's genoemd die kunnen worden gehanteerd bij de invulling van de ontheffingsmogelijkheid. Scenario 1 houdt in dat de burgemeester een locatie aanwijst waar iedereen vuurwerk kan afsteken, zoals dat nu kan. Scenario 2 betreft het scenario zoals uitgewerkt in het onderhavig conceptbesluit.

Het is de vraag of het amendement ruimte biedt voor toepassing van scenario 1. Uit de toelichting bij het amendement¹ blijkt wat de initiatiefnemers met het amendement hebben beoogd. *'Indieners willen het onder voorwaarden mogelijk maken voor georganiseerde groepen burgers om zich tot de gemeente te wenden om tijdens de jaarwisseling op een verantwoorde en veilige manier voor hun gemeenschap vuurwerk af te steken op een daartoe aangewezen plek. Daarbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan de dorps- of buurtvereniging die op een centrale plek in het dorp of in de wijk vuurwerk organiseert'*. Hieruit kan worden afgeleid dat de groepen burgers die vuurwerk mogen afsteken georganiseerd en te identificeren dienen te zijn. De uitwerking in onderhavig besluit is in lijn met deze doelstelling door eisen aan - onder meer - de aanvrager, de supervisor, het terrein en het veiligheidsplan te stellen.

In de Memorie van Toelichting bij de Wet veilige jaarwisseling is uiteengezet dat mensen in het geval van duidelijke normering sneller geneigd zijn hun gedrag eigener beweging aan te passen. Ook laten mensen zich leiden door wat de rest doet; wanneer het merendeel van de bevolking zich aan het verbod houdt, wordt het verboden gedrag sociaal onwenselijk². Mocht worden gekozen voor de minder heldere constructie van scenario 1, waarbij het voor ongeorganiseerde groepen burgers mogelijk wordt gemaakt om vuurwerk af te steken, wordt het tegenovergestelde bereikt. Bepaalde gemeenten zullen het eerder ingezette lokale verbod blijven handhaven, waar andere gemeenten wel toestaan dat groepen burgers vuurwerk mogen afsteken. Dit leidt tot minder acceptatie en een gevoel van willekeur bij burgers.

Dit scenario lijkt dan ook in strijd met de doelstelling van het amendement. Daarenboven doet een dusdanig ruime ontheffingsmogelijkheid in het besluit ook de doelstelling van de Wet veilige jaarwisseling feitelijk weer teniet. Het toestaan van een dergelijke uitzondering verhoudt zich niet tot de stelling van de initiatiefnemers dat de ernst van de problematiek rond de jaarwisseling een algemeen vuurwerkverbod rechtvaardigt. Zo zou een situatie kunnen ontstaan - een verbod met legio uitzonderingen - die materieel niet wezenlijk verschilt van het huidige regime.

Los van de onduidelijke normstelling vraagt ook de praktische uitvoering aandacht. De genoemde uitzonderingen op het verbod zullen het toezicht op de naleving en de handhaving ernstig bemoeilijken. Het risico bestaat dat mensen massaal vuurwerk gaan afsteken op de aangewezen toegestane locaties. Dit kan zeer onveilige situaties opleveren en maakt handhaafbaarheid voor de politie bijna onmogelijk. Ook het vaststellen van de norm van 25 kilo vuurwerk per persoon roept zeer

¹ Kamerstukken II, 2024-2025, 35386, nr. 17, p.2.

² Kamerstukken II, 2021-2022, 35386, nr. 6, p.6.

lastige dilemma's op voor toezicht en handhaving. Een locatie zodanig inrichten en afbakenen dat effectieve controle op deze norm ook daadwerkelijk mogelijk is zal in strijd zijn met veiligheidsvoorschriften en kan voor levensgevaarlijke situaties zorgen. Nu dit scenario echter niet nader is uitgewerkt is het niet mogelijk meer in detail hierop in te gaan.

Ik heb dan ook een sterke voorkeur voor scenario 2. Ik acht een keuze voor scenario 1 om de hiervoor geschetste redenen zeer onverstandig en adviseer u met klem om het onderhavige ontwerpbesluit zoals deze nu ter consultatie is aangeboden in stand te laten, een en ander behoudens de hierna te bespreken opmerking van mijn kant.

Leeftijdsgrens

In artikel 2.3.2a, lid 2 onder a wordt de leeftijdsgrens voor de ontbranders gesteld op 16 jaar. Deze leeftijd is kennelijk gekoppeld aan de bestaande leeftijdseisen die gelden voor het afsteken van F2-vuurwerk. Naar mijn idee zou deze leeftijdsgrens bijgesteld dienen te worden naar 18 jaar. Op een ontbrander bij een vuurwerkshow waar mogelijk tientallen/honderden mensen komen kijken, al dan niet onder invloed van alcohol en in feeststemming, rust een grote verantwoordelijkheid. Dit is geenszins te vergelijken met – en dus te koppelen aan – de minimumleeftijd voor het afsteken van consumentenvuurwerk in huiselijke kring, zoals thans nog het geval is.

Uitvoeringsconsequenties

Een handhaafbaarheids-, uitvoerbaarheids- en fraudebestendigheidstoets (HUF-toets) voor de Wet veilige jaarwisseling en het Besluit tot wijziging van het Vuurwerkbesluit en het Besluit vervoer gevaarlijke stoffen in verband met de Wet veilige jaarwisseling (Besluit veilige jaarwisseling) is reeds uitgevoerd en in oktober 2025 afgerond. Kort samengevat is de conclusie van deze toets dat het vuurwerkverbod de politie op middellange termijn uiteindelijk capaciteit gaat besparen, maar dat de capaciteitsbehoefte de eerste 2-3 jaar aanzienlijk boven het huidige niveau zal liggen.

Voor wat betreft het aandachtsgebied vergunningverlening (ontheffing vuurwerkverenigingen) ziet de politie voor zichzelf, een en ander zoals hierboven geschetst, vooral een rol in het geven van advies bij de beoordeling van vergunningaanvragen voor vuurwerkevenementen. Dat advies zal naar verwachting zien op de risico's van het betreffende evenement op basis van openbare en politie-interne informatie over locatie, mobilisatiekracht en specifieke doelgroep, en de risico's die voortvloeien uit een stapeling van evenementen op één dag. De ingeschatte tijdbesteding per aanvraag is echter zeer beperkt en zal hoogstens 1 fte kosten.

Bij de HUF-toets is uitgegaan van de situatie zoals beschreven in het ontwerpbesluit. Mocht de minister toch kiezen voor het andere scenario, zal een nieuwe uitvoeringstoets op dit onderdeel moeten worden gedaan.

Persoonsgegevens

plaatsvervangend korpschef

